

BILTEN 32ffS

12. AVGUST 2008.

Festival filmskog scenarija *Film screenplay festival*

VRNJAČKA BANJA 9-13. AVGUST 2008.

Konferencija za štampu "Tačno u podne"

PERO, CARE!

Na pitanja Marine Đurašković najpre je odgovarao Svetislav Bata Prelić, scenarista i reditelj.

Da li je to i bila vaša namera da napravite netipičan film o netipičnim predstavnicima naše generacije?

- Namera je proistekla iz emocija koje su se nataložile kao i svima nama na ova zla vremena, s obzirom da sam ja od rođenja u centru grada i da je taj neki milje mojih prijatelja takođe iz centra grada, u meni se to taložilo. Nije to bila racionalna odluka nego jedna emotivna situacija u meni da ispljunem te neke tegobe koje mi zajedno imamo i onda je taj milje proistekao direktno iz mog iskustva. Scenario sam testirao na više ciljnih grupa i bio sam iznenađen, jer je malo ipak kompleksniji scenario, da se mladim ljudima dopao uz konstataciju da oni zapravo žive taj život, da se igraju na sličan način, da imaju slične komentare. To me je ohrabrilo jer sam se malo plašio da to ne bude opet nešto što je samo formalno kontra novobeogradskom.

Zamolila bih vas da povučemo jednu paralelu, kada se radi o vašem kultnom filmu "Šećerna vodica" i filmu "Biro za izgubljene stvari". Da li svaki film najviše govori o vremenu u kome nastaje?

- Paralela je jasna. "Šećernu vodicu" sam radio 1983. godine. Moja prethodna četiri filma različita su u formi. Uvek sam imao neke atraktivne

projekte koji bi bili ozbiljniji. Paralela je jasna u tom smislu što je to bilo takvo vreme, još uvek je bio normalni sistem funkcionisanja, bila je daleko i

promisao o mogućim tragedijama i komplikacijama i što je to bio jedan tipičan bioskopski film u kojem je samo delimično zahvaćen neki prostor složenijih društvenih struktura. A ovaj film je posledica vremena kroz koje smo prošli, on nosi neku vrstu sete, uz jednu dozu humora koji je neophodan element. Paralela ne traži neke dublje analize, proističe iz vremena i okolnosti u kojima su ovi filmovi nastajali.

Imam utisak da se kroz lik Karla koga tumači Miodrag Krivokapić blago provlači Vaš pogled na svet. Stalno sam se pitala zašto niste filmu dali naziv "Druga soba"?

- Nekako mi je to bilo previše apstraktno i opredelio sam se za konkretniji naziv. Ja se nisam identifikovao ni sa jednim likom. Svakako da

postoje elementi koje sam izdiferencirao i specificirao, ali generalno sam distanciran. Nisam išao tom linijom, jer obično je to loša osobina početnika da mora sebe da ugura u neki lik. Može se reći da jesam od svakog lika po malo.

Saradnik na scenariju je bio Goran Opačić, naš ambasador u Teheranu. Kakva je njegova uloga bila u radu na ovom scenariju?

- Ja sam imao kompletnu ideju kako da napravim ovaj film i onda se desilo da me je Goran, dugogodišnji prijatelj, pozvao iz Teherana, da dođem tamo, jer mi je pronašao Iranca koji

nastavak na 5. strani

K'O DA SAM GLED'O

NA LEPOM PLAVOM DUNAVU

Sinopsis

Kurve, malograđani, Istok, liberali, pravoslavci, Zapad, žene, umetnici, pervertiti, muškarci, katolici, bogati, očajni u još jednom konačnom obračunu "Na lepom plavom Dunavu". Preplitanje priča koje počinju u sumrak, isplovljavanjem broda, a kulminiraju u svitanje, stvara sliku Vavilonske kule na vodi. Iako

nariju Nebojše Romčevića, a u režiji Darka Bajića. U njemu igraju Miki Manojlović, Branislav Lečić, Ivan Bosiljčić, Ana Franić i Bojana Maljević. Tu je nekolicina afirmisanih evropskih glumaca, među kojima je i Nemačkinja ruskog porekla - Tim Sejfi, poznat po filmu Fatiha Akina "Glavom kroz zid". Priča govori o susretu Istoka i Zapada na brodu

O režiseru

Darko Bajić (reditelj) rođen je 1955. godine u Beogradu. Filmografija: Na lepom plavom Dunavu (2008), Rat uživo (2000), Balkanska pravila (1997), Crni bombarder (1992), Zaboravljeni (1990), Početni udarac (1990), Sivi dom, Direktni prenos (1982), Trag (1981).

naizgled žestoko sukobljeni, ljudi Istoka i Zapada dele istovetne malograđanske snove i potrošačku utopiju. Uz melodiju himne "Na lepom plavom Dunavu" dešavaju se mala herojstva, velike žrtve i besmislene izdaje: u kovitlacu iluzije slobode čine jedino moguće - zadovoljavaju glad, žeđ i pohotu. U postherojskoj, postestetskoj, postduhovnoj fazi preživeo je samo jedan san: potreba za ljubavlju.

O filmu

Film Darka Bajića "Na lepom plavom Dunavu" pravljen je po sce-

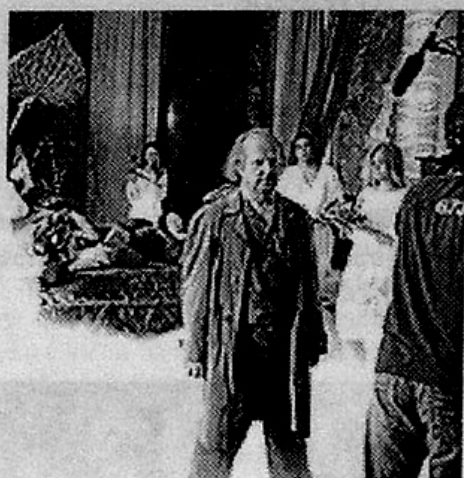
"Kremhilda", koji plovi od Beča do Beograda. Turbulencija nastala tokom proteklih godina na ovom delu kontinenta prelama se kroz ljudske sudbine putnika ovog broda - svojevrstne Vavilonske kule. Dosta scena u filmu snimljeno je na brodu "Krajina" na Savskom pristaništu.

Projekat je dobio sredstva za finansiranje na konkursu Filmskog centra Srbije i Ministarstva kulture Republike Srbije, a podržavalo ga je i Ministarstvo za kapitalne investicije. Ovaj film publika će moći da pogleda u šest epizoda i na televiziji.

Producent: Magična linija
Scenarij: Nebojša Romčević
Režija: Darko Bajić
Direktor fotografije: Boris Gortinski
Muzika: Boris Kovač
Scenografija: Milenko Jevanić
Kostimografija: Marina Vukasović-Medenica, Ivana Guteša
Montaža: Filip Dedić
Uloge: Miki Manojlović, Branislav Lečić, Ana Franić, Ursula Gotvald

ČITULJA ZA ESKOBARA

Sinopsis

Gandi je kriminalac, odmalena predodređen za negativca. Upoznaje Lelu, zagonetnu devojku, u koju se zaljubljuje. Istog dana kada Gandi ubije kriminalca koga zovu srpski Eskobar dva narkofila i neradnika, Dejan i Baki, daju čitulju pravom Eskobaru. Policija započinje istragu. Nije im jasno ko je, do đavola, ta nova devojka u njegovom društvu, osoba o kojoj nemaju nikakvih podataka. Gandijevi pajtaši takođe počinju da sumnjaju u Lelu, jer je jasno da ih je neko odao, s obzirom na to da niko od njih nije dao čitulju. I oni pokreću istragu za svoj račun. Ko je dao čitulju i ko je uopšte Lela? Situacija se komplikuje i obrće u neverovatnom smeru.

O filmu

"Čitulja za Eskobara" može se nazvati krimi-komedijom. U filmu ima i suza i smeha, puno emocija, a opet, postavljaju se neka večna pitanja: je li sve slučajnost ili su stvari predodređene, i ako su predodređene, mogu li se menjati?

Prisutna je i prilično škakljiva tema promene pola, kao i još mnoga

pitanja: mogu li se ljudi iskupiti za svoje postupke, da li je moguć oprostaj i je li važno kakvi su ljudi bili nekada ili kakvi su sad?

O režiseru

Milorad Milinković (reditelj i scenarista). Rođen je 1965. godine u Beogradu. Diplomirao na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, Odsek režija, 1991. godine. Režiser, scenarista, pisac, gitarista, pevač, kantautor, kritičar, glumac, fudbalski komentator i kompozitor su zanimanja koja stoje u njegovoj biografiji.

Diplomskim filmom "Satan Pannonki" iz 1991. godine postiže veliki uspeh; to je jedini film iz bivše Jugoslavije koji je bio pozvan na Barselonski bijenale. Ne odlazi tamo iz poznatih razloga. Režirao je preko 100 video spotova za skoro sve najvažnije izvođače na ovim prostorima. Jedan je od najcenjenijih režisera u toj oblasti, a 1998. na jedinoj do sada održanoj dodeli nagrada u oblasti video spotova dobija nagradu za najboljeg režisera za spot "Gile šampion" grupe "Zabranjeno pušenje".

Filmografija: "Mrtav 'ladan"

(2002), "Potera za Srećkom" (2005) i "Čitulja za Eskobara" (2008). TV serije: "Paralelni svetovi" (1994/95), "Kazneni prostor" (2002/03), "Mrtav 'ladan" (2003), "Crni Gruja 2" (2004), "Dangube" (2005).

Producent: PFI Studios
Scenario: Milorad Milinković
Režija: Milorad Milinković
Direktor fotografije: Miodrag Trasković
Muzika: Dušan Petrović
Scenografija: Aleksandar Veljanović
Kostimografija: Biljana Tegeltija Bojanić
Montaža: Aref Zaabi
Uloge: Vojin Ćetković, Tamara Garbajs, Zijah Sokolović, Jelisaveta Seka Sabljčić, Boris Komnenić, Marko Živić.

Govoreći o knjizi, Borislav Anđelić je istakao da je Nikodijević za nju našao izuzetnu formu, da kroz određenu veštu naraciju, istovremeno sa puno humora i sa puno ljubavi, napravi jedan bedeker koji počinje od početka prošlog veka do naših današnjih dana. Knjiga je istovremeno i sociološka studija nekih dešavanja oko filma i na planu filma u našoj sredini, od primera Češke škole, Crnog talasa do konačno otkrivanja remek dela iz naše baštine, plasirajući na vešt način i rezultate koje je Jugoslovenska kinoteka postigla i rezultate koji su zahvaljujući zaslugama Kinoteke postignuti na festivalima sa kojima i FFS u banji ima dobru saradnju. Knjiga se sastoji iz dva dela: ima donji rakurs i on je praktično niz eseja na različite teme. U tom delu Nikodijević daje lucidne opservacije na dešavanja u našoj kinematografiji od raznih prezentacija našeg filma u svetu, do

analize stanja i kretanja u filmskoj kinematografiji. Ono što ja izuzetno cenim kod Milana Nikodijevića jeste to što on kroz tekstove pokazuje, pre svega, poznavanje materije i vešto baratanje činjenicama, što pokazuje mnogo ljubavi prema našoj kinematografiji uopšte, a naročito prema dvojici autora, preminulom Živojinu Pavloviću i bardu naše kinematografije Emiru Kusturici. Na poseban način apostrofirao je i talas praške filmske škole koja je duboko označila savremenu jugoslovensku kinematografiju sa poznatim autorima. Njegove analize su nepristrasne, bez mržnje su i kad govori o propustima, on to čini sa dosta ljubavi. Drugi deo knjige su kritički osvrti na domaće filmove, a knjiga je tako dizajnirana da vas prosto privlači da je čitate. Tekstovi su takve vrste da se mogu čitati i parcijalno, ali ako se čitaju u nizu vidi se da je to jedna retrospektiva i novije srpske i

jugoslovenske kinematografije, a s druge strane i jedan pogled na društvena i politička kretanja, rekao je Borislav Anđelić.

Jedan od temeljnih zaključaka sa ove predivne književne večeri bio bi da je kod svih govornika o knjizi Milana Nikodijevića "Od fajronta do svitanja" istaknuto jedinstveno i nepodeljeno mišljenje da delo odlikuje prefinjenost i stilska lakoća, da je zabavno i da svako u njemu može naći ono što ga interesuje.

Ljubomir Vojić

Žiri FIPRESCI Srbija
(YU FIPRESCI):
Goran Gocić, predsednik
Vuk Pavlović i
Srđan Savić

Vrnjačka Banja kao na filmu

KUDA IDU DIVLJE SVINJE

U januaru ove godine na vrnjačkoj promenadi održano trakmičenje prasadi koja su preživela novogodišnji i božićni pokolj.

Vrnjačka promenada bila je početkom januara pretvorena u atletsku stazu. Turističko-sportski centar organizovao je trku prasadi "božićnjara". Reč je o gudama koje su izbegle božićni ražanj, a organizatorima su ih poklonili vlasnici osam vrnjačkih pečenjara.

Ni ova trka, međutim, nije mogla da prođe bez svinjarija, jer je, kako smo nezvanično doznali, za takmičenje je bilo prijavljeno osam guda, ali tri su diskvalifikovane zbog upotrebe - dopinga. Na startu trke "Trči, gudo, trči", našli su se prasići Šakira, Pera, Žika, Mika i Laza. Na leđima su imali dresove sa startnim brojevima, a oko vrata crvene mašnice. Do boksa kraj staze, dugačke tridesetak metara, oko koje su bili načičkani gosti Vrnjaca, uglavnom deca, takmičari su doveženi u opranoj trak-torskoj prikolici.

Voditelj programa bodrio je tak-

mičare i uzvikivao "Najjači samo ostaju" i objašnjavao posetiocima kako je i čuveni glumac Džordž Kluni za kućnog ljubimca imao gudu. Za Šakiru je rekao da je "trinaesto prase". Ona se nije obazirala na uvrede, već je ispod oka promatrala Lazu.

Od uzbuđenja Laza nije primetio da Mika na nogama ima "kopačke", ali ni one mu nisu pomogle, jer se kretao delom staze sa koje je uklonjen sneg, pa je često proklizavao. Ko drugome jamu kopa, sam u nju pada. To važi i za svinjski svet.

Minut-dva pred start, takmičari su se skupili u gomilu i kao pravi sportisti ostali nekoliko trenutaka u "zagrljaju". Sumnja se da je Šakira tada došaptala da će srce pokloniti pobedniku našta je Laza promrmrljao - grok, grok. Moja si.

Prvi start nije uspeo. Laza je jurnuo pre znaka startera. Mika ga je čušnuo pod uvo. Kud si zapeo, vole.

Drugi start je bio uspešniji, ali s početka trke svi su taktizirali. Obazrivo su njuškali i kaskali, nekako, "jebo

mater ukrivo". Desetak metara pre cilja, Laza je zašprintao, ali ni konkurenti nisu dremali. U finišu za "infarkt", Laza je uspeo da pobedi za - pola njuške.

Dok je pozirao fotoreporterima i osmehivao se Šakiri, njegov menadžer, kasapin Dobrivoje zvan "Čkembe", podelio je pisanu pobednikovu izjavu na kojoj je doslovce stajalo: grok, grok.

"Čkembe" je to preveo kao "ljubav čini čuda".

Medu posmatračima bilo je i nezadovoljnih ljubitelja životinja. Bilo im je žao prasadi koja su drhtala na prozeblom januarskom suncu, a jedan brka glasno je komentarisao: "Što muče ovu jadnu prasadu, kad po banji ima toliko dvonogih krmaka...!"

Miloš Milišić

Intervju: Stefan Arsenijević

DUŽNOST JE UMETNIKA DA BUDE KRITIČAN

Posle nagrada na stranim filmskim festivalima (Sofija, Visbaden, Linc...) kojima je prethodila uspešna svetska premijera u programu Berlinskog filmskog festivala, film LJUBAV & DRUGI ZLOČINI Stefana Arsenijevića pohodi i domaće filmske festivale. Posle nagrade "Ibis" za najbolji domaći film Međunarodnog festivala filma i novih medija "Cinema City" u Novom Sadu i nagrade za scenario na 37. Sofestu u Sopotu, ova drama otvorila je vrnjački Festival filmskog scenarija, a beogradska premijera

biće održana 17. septembra u Velikoj dvorani "Sava centra".

Beogradski reditelj Arsenijević, koji je kratkim igranim filmom (A)TORZIJA osvojio "Zlatnog medveda" u Berlinu, nagradu Evropske filmske akademije i nominaciju za Oskara, u celovečernjem igranom debiju slika dileme mnogih od nas: ostati ili otići.

U filmu, između ostalog, govorite o Anici (Anica Dobra) koja želi da napusti Srbiju. Pored ljubavi, šta nju, a i sve nas zadržava da ostanemo ovde i ne odemo negde tamo, gde nam se čini da je bolje?

Ne verujem u to da je negde druge apriori bolje. Nešto je bolje, nešto gore. Nešto dobiješ, nešto izgubiš. Moj film upravo govori o tome koliko je kompleksno doneti tu odluku. Daleko od toga da propagira odlazak ili ostanak. Pokazuje kako je to teška odluka, ali i odluka koju je, po nekim podacima, u poslednjih 15 godina donelo pola miliona mladih ljudi u Srbiji. Da li su oni tamo negde našli

sreću i šta im sve nedostaje odavde, to zavisi od slučaja do slučaja. Moju glavnu junakinju u Srbiji zadržavaju ljudi, Dakle, ljubav.

Sa kratkim igranim filmom (A)TORZIJA osvojili ste najznačajnija svetska priznanja. To Vam je otvorilo mnoga vrata. Da li ste razmišljali da odete odavde? Šta Vas je zadržalo?

Dok je trajala cela ta halabuka oko nominacije za Oskara, bio sam vrlo prisutan u medijima. Ljudi su počeli da me prepoznaju, svi su me najiskrenije savetovali da ne razmišljajući iskoristim priliku i odem. To me je prilično iznenadilo. Bilo je drastično masovno i našao sam se u situaciji da ponavljam i branim: pa život ovde ima i sjajnih strana, biće bolje... To je bilo pre četiri godine. Sad imam 31 godinu i shvatam kada neko ne može da čeka da stvari budu bolje, da mu u čekanju lako prođe život. Propuštene prilike su strašne, kao i razmišljanja šta si mogao da si imao drugačije mogućnosti. Podimo od najjednostavnijeg primera, putovanja. Za razliku od naših roditelja, moja generacija nije imala prilike da putuje, zbog viza, siromaštva... Formirala se bez mogućnosti da se uporedi, napravi širi uvid u svet, a sada smo u godinama kada se formira porodica, a ne putuje po svetu. Prilika je propuštena. Sada, ko god hoće može da kaže: u Evropi je ovako ili onako i dolazi svako i govori svašta. U toj priči imam povlašćeni položaj i ponekad mi je jako neprijatno zbog toga. Posao mi je takav da živim ovde, ali da stalno putujem i to je za mene neki pravi balans. Kao dete devedesetih, gladno sam prihvatao svaku priliku da putujem i proputovao sam dosta, ali još nisam našao mesto gde bih više voleo da živim nego ovde gde jesam, što ne znači da stvari ne mogu biti bolje. Moraju, da ne bi još pola miliona mladih otišlo.

Da li ste imali dileme kako da prikazete Srbiju, Beograd u kojem ste odrasli i Novi Beograd za koji ste toliko vezani? Ulepšavati ili biti opor i namerno kritičan?

Dužnost je umetnika da bude kritičan. Nisam se bavio ulepšavanjem. Koncept mi je bio da stvorim tmurnu betonsku atmosferu, atmosferu zatvorenosti, a onda da u tome nadem posebnu

lepotu, da kao kontrapunkt pokažem neke posebne ljude, tople i humane kako tu žive sa međuljudskim odnosima koji su jako bliski i suptilni. Tako, na primer, u fotografiji najsvetlije tačke u filmu su ljudska lica.

Emocije u Vašem filmu se čitaju i kroz pesmu "Besame Mucho" kojoj se Vi, zajedno sa Vašim junacima, često vraćate?

Dok sam radio na sinopsisu filma i pokušavao da osetim i odredim kakav će to biti film, na radiju sam čuo pesmu "Besame Mucho" i rekao sebi: to je to, to je emocija koju želim da imam u filmu i onda sam pokušao da oborim svetski rekord u korišćenju jedne pesme u filmu. Šalim se. Sa jedne strane ta pesma u filmu predstavlja žudnju ka nekom toplom, egzotičnom, idealnom mestu, koje verovatno ne postoji. Nešto poput telenovela, pomorandži i papagaja koji leti kroz sneg u filmu. S druge strane, njenim čestim korišćenjem, kao i ponavljanjem drugih elemenata u filmu, pokušao sam da postignem taj osećaj zatvorenosti, nemogućnosti izlaska iz kruga u kojem živimo ovde u Srbiji. I da stvar bude zabavnija, pošto ne govorim španski, tek pred snimanje neko mi je preveo pesmu i ispostavilo se kako se reči neverovatno tačno uklapaju u priču. Eto kako emocija tačno pogađa, čak i kada ne znaš jezik.

U Vašem nagrađivanom filmu (A)TORZIJI se udružio balkanski talenat. Je li to budućnost autorskog, nezavisnog filma sa ovih prostora?

Koprodukcije su produkcijska nužnost. Prirodno je da mi koji smo sličnog kulturnog, istorijskog, estetskog nasleđa i jezika radimo zajedno na filmovima. Prosto, lakše se razumemo. Kada se pominje Balkan u kontekstu (A)TORZIJA, obično se misli na bivšu Jugoslaviju ili ono što se danas naziva Zapadni Balkan, ali tu su i ogromne mogućnosti koje nudi Istočni Balkan. Nekad nas je od naših suseda delila gvozdena zavesa, a sada je to granica sa Evropskom unijom. Tu su i predrasude koje su meni nerazumljive, ali i pored svega mi smo tako slični i potrebni jedni drugima.

Filmovi se ne prave za Zapad, nego za ceo svet. To je formula: biti svoj, a razumljiv i zanimljiv za ceo svet.

Ivan Arandelović
novinar Politike

